

Begunstigersdag 2012: te gast bij de schaapskooi in Ottoland

Even leek het erop dat het dit jaar niet door zou gaan. De Begunstigersdag van SZH wordt traditioneel in mei gehouden. Maar nu hadden we al de Dag van het Levend Erfgoed en twee dagen vlak achter elkaar zou te veel van het goede zijn. Maar toen kwam plots de uitnodiging. Op 25 september zouden we bij elkaar komen in de Alblasserwaard.

Voor de Begunstigersdag van SZH hebben we voorgaande jaren de (lands)grenzen opgezocht in Zuid-Limburg en in Twente. Nu lag het doel in het westen, in de Alblasserwaard. We waren op deze dag te gast in de schaapskooi van de familie Hagoort in Ottoland. Het was een prima dag, zowel wat het programma als het weer betreft. Jammer dat maar weinig mensen de moeite hadden genomen of de tijd hadden weten te vinden om deze jaarlijkse ont-

moetingsdag mee te maken. Het was na vele jaren ook de eerste Begunstigersdag zonder Hinke Fiona Cnossen. Dat is even wennen, maar de partijen zijn in goede harmonie uiteengegaan.

Stevig ochtendprogramma

Het ochtendprogramma was behoorlijk gevuld met vijf presentaties. Voorzitter Geert Boink begon met alle goede dingen van het houden van zeldzame huisdieren:

ze zijn mooi, bruikbaar, dichtbij en lekker. De SZH stimuleert en behartigt de belangen. En dat is in toenemende mate nodig, want de overheid treedt terug en er moeten nieuwe onderhoudsbronnen worden aangeboord. Dat gebeurt ook, in samenwerking met bedrijfsleven, educatieve centra en provinciale landschapsorganisaties.

Het projectbureau brengt de doelstellingen van SZH nadrukkelijk in de publiciteit, meldde Nonja Remijn vervolgens. Het bureau is actief bij de promotie van Zeldzaam Lekker en Slow Food-activiteiten. Daarnaast wordt educatief materiaal ontwikkeld voor scholen, waarmee een bredere publieksgroep wordt bereikt.

Rita Hoving behandelde vervolgens de steeds terugkerende vraag: hoe houden we onze zeldzame huisdieren in stand? Dat is een blijvend dilemma: als de fokkerij succesvol is, dan is het ras straks niet meer zeldzaam. En als de fokkerij niet succesvol is, dan sterft het ras uit en hebben we straks geen zeldzaam ras meer over. Rita is betrokken bij CGN, het Centrum voor Genetische bronnen in Nederland. Het CGN houdt zich bezig met opbouw van management, advisering en monitoring van kleine populaties bij Nederlandse rassen.

Het behoud van oude rassen, ons levend erfgoed, is vooral gebaat bij het enthousiasme van de fokkers. In een overzicht werd de status van de Nederlandse rundrassen weergegeven en hun status volgens de FAO-classificatie voor zeldzaamheid. De mogelijkheden voor behoud hangen niet

Begunstigers op excursie

Peter van Eldik

alleen af van de aantallen dieren. Is een stamboek open of gesloten? Vindt er gehele registratie plaats? Bij deels onbekende afstamming is er een risico van sluipende inteelttoename. Soms treedt er een genetische flessenhals op, bijvoorbeeld door het veelvuldig gebruik van een enkel kampioensdier (zoals bij het Friese paard).

Ras van het jaar

Het jaar 2012 is het jaar van de Gouenaar, het ras met die mooie vachtkleur. Jan Meutstege, fokker vanaf 1968, ging nog eens in op het ontstaan van het ras. Dat ontstaan is al eerder aan de orde geweest in *Zeldzaam Huisdier*, dus dat hoeven we nu niet te herhalen. Meutstege gaf ook aan dat het ras dit jaar aan populariteit heeft gewonnen, maar het voortbestaan is nog steeds kwetsbaar. Bij de fokkerij en op shows geeft kleur in het algemeen de doorslag. Er zou meer aandacht voor andere zaken als type, kop en poten moeten zijn om verdere verfijning van het dier tegen te gaan.

Schoonebeekers in de polder

Daarna was het de tijd voor Huug Hagoort. Gemakkelijk leunend tegen de tafel vertelde hij over het ontstaan van de schaapskooi waarin we deze dag te gast waren. Het gebouw kwam in 2010 gereed. Er was wel heel wat overtuigingskracht nodig geweest bij de autoriteiten om alles zo in te richten als Hagoort het wilde hebben. Het is ecologisch en economisch gebouwd, vriendelijk voor schapen, personeel en eigenaar. Er zijn zo veel mogelijk materialen uit de streek gebruikt en alles is gebouwd door

Huug Hagoort te midden van zijn Schoonebeekers

Peter van Eldik

Karakteristiek Schoonebeeker kopje

lokale mensen. Dit vergroot de betrokkenheid van iedereen. Het resultaat is een prachtig gebouw, passend in de omgeving en zeer functioneel. Naast de schaapskooi zijn er bed-and-breakfast-faciliteiten en is er ruimte voor educatieve activiteiten.

Na de lunch ging het gezelschap naar een natuurterrein in de buurt. Dat wordt begraasd door een van de kuddes Schoonebeeker schapen. Het bedrijf van Hagoort telt in totaal driehonderd schapen, die worden ingezet voor de begrazing van terreinen in de Alblasserwaard en dijken en parken in de omgeving. De schapen zijn gewend aan de baas en zijn honden. Opmerkelijk om te zien hoe mak de schapen zijn.

Omringd door zijn dieren vertelde Hagoort over het gebied en de wijze van beheer. Bijzondere verhalen van een bijzonder iemand. Maar dat hebben we bij SZH wel meer: het zijn niet alleen de zeldzame dieren, ze hebben ook zeldzame eigenaren. Beiden moeten we in stand houden. ●